

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน
ในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ¹
Public participation in community solid waste management
in the municipality of Bang Sao Thong Subdistrict Bang Sao Thong District
SamutPrakan Province.

อรประภา อาตัม²

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของชุมชน 2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน 4. เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดการขยะมูล ฝอยของชุมชน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ ในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 393 คน ที่ได้มาจากการแทนค่าใน สูตรของยามานะ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบแบบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ มูลฝอยของชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยของ ชุมชนโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกในระดับสูงโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .894 และมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4) แนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน มีดังนี้ จัดทำข้อมูลพื้นฐานของ ชุมชนและสำรวจแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย วิเคราะห์องค์ประกอบมูลฝอยเพื่อได้ข้อมูลด้านลักษณะขยะมูลฝอยที่ เกิดขึ้นในชุมชนสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนสร้างเครือข่ายชุมชนโดยเน้นการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่ต้องการดำเนินงานในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานร่วมกับชุมชนใน การจัดทำแผนงาน/โครงการและดำเนินกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการติดตามและประเมินผลในการดำเนิน แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมสรุปผลการดำเนินงานและขยายผลการดำเนินงานสู่ชุมชนใกล้เคียง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน, การจัดการขยะมูลฝอย, เทศบาลตำบลบางเสาธง

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบาง เสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

² นักศึกษาปริญญาโท โครงการทวีปริญญาโท หลักสูตรปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstract

The objectives of this research are: 1. to study the behavior of community solid waste management; 2. to study the people's participation in community solid waste management; 3. to study the relationship between the people's participation and the Management of community solid waste 4. To study the guidelines for community solid waste management. It is a quantitative research. The population group and the sample used in this research were people living in Bang Sao Thong Sub-District Municipality. Bang Sao Thong District SamutPrakan Province of 393 people obtained by substituting values in Yamane's formula. The research instruments were questionnaires, statistics used to find the frequency, percentage, mean and standard deviation. Pearson's correlation coefficient test The results of the research were as follows: 1) Solid waste management behavior of communities in Bang Sao Thong Subdistrict Municipality. Bang Sao Thong District SamutPrakan Province Overall, the overall level was at a high level. 2) People's participation in municipal solid waste management. Bang Sao Thong District SamutPrakan Province Overall, it was at a high level. 3) People's participation in community solid waste management. Bang Sao Thong District SamutPrakan Province Overall, there was a high level of positive correlation. with a correlation coefficient of .894 and a statistically significant level of 0.01. 4) Guidelines for community solid waste management are as follows: Prepare basic information of the community and survey the sources of solid waste. Analysis of solid waste composition to obtain information on the nature of solid waste occurring in the community. Build community involvement Build a community network with an emphasis on community Participate in presenting plans/projects/activities to be carried out in the area Local government organizations work with the community. in the preparation of work plans/projects and implementing activities according to the plans/projects Monitor and evaluate the implementation of work plans/projects/activities. Summarize the operating results and expand the operating results to nearby communities.

Keywords: Public participation in community, solid waste management, Bangsaothong municipality Sub district.

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาขยะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น และอาจส่งผลให้ “ขยะล้นเมือง” ซึ่งเป็นผลมาจาก การบริหารจัดการที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ หลายแห่งไม่มีพื้นที่สำหรับใช้กำจัดขยะมูลฝอย และยังใช้วิธีนำไปเทกอง กลางแจ้ง (Open Dump) หรือเผากลางแจ้ง (Open Burning) ซึ่งไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ส่งผลกระทบ ต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนตามมา ในปี พ.ศ.2562 ปัญหาขยะมูลฝอยในประเทศไทย เกิดขึ้นประมาณ 28.7 ล้านตัน (เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 3) โดยขยะมูลฝอยจะถูกคัดแยก ณ ต้นทาง และ นำกลับไปใช้ประโยชน์ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ จำนวน 12.6 ล้านตัน (ร้อยละ 44) (ส่วนใหญ่เป็นขยะรีไซเคิลและ ทำปุ๋ยอินทรีย์) และกำจัดอย่างถูกต้อง 10.3 ล้านตัน (ร้อยละ 36) โดยปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกจัดการดังกล่าว มาข้างต้นมีสัดส่วนที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 11 สาเหตุที่ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นมาจาก การขยายตัวของชุมชนเมือง การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรแฝงจากแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานใน ประเทศไทย การส่งเสริมการท่องเที่ยว และพฤติกรรมบริโภคของประชาชนที่นิยมความสะดวกสบายมาก ขึ้น โดยเฉพาะการส่งสินค้าจากบริการส่งซื้อออนไลน์สินค้าและบริการส่งอาหารทำให้เกิดปริมาณขยะมูลฝอย เพิ่มขึ้น (กรมควบคุมมลพิษ, 2553)

ปัจจุบันจังหวัดสมุทรปราการมีระบบกำจัดขยะมูลฝอย จำนวน 3 แห่ง เป็นพื้นที่ของบริษัทเอกชน 2 แห่ง ได้แก่ บริษัทแพลนเนอร์ซิสเต็มทรานสปอร์ต จำกัด, ห้างหุ้นส่วนจำกัด ต.แสงชัยปากน้ำ และสถานที่ กำจัดขยะของเทศบาล ต.คลองสวนและยังมีสถานที่กำจัดมูลฝอยแบบถูกหลักวิชาการ (ระบบฝังกลบ Sanitary Landfill) ซึ่งเป็นระบบจัดการมูลฝอย ภายใต้แผนปฏิบัติการฯในระดับจังหวัด เทศบาลตำบลบางเสาธงขาดแคลนรถเก็บขนมูลฝอยและงบประมาณในการเก็บขนและบางแห่งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลศูนย์กำจัดที่ ให้บริการกำจัดมูลฝอย และขาดความพร้อมในการเตรียมโครงการเพื่อขอการสนับสนุนงบประมาณ (ขาด งบประมาณศึกษา FS/DD) แนวทางการแก้ไขปัญหาคควรส่งเสริมการลด คัดแยก นำขยะกลับมาใช้ใหม่ สนับสนุนการรวมกลุ่มของประชาชนในชุมชน เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอย และเป็นการจัดการขยะมูล ฝอยตั้งแต่ต้นทางอีกด้วย จะเห็นได้ว่าการลดปริมาณขยะมูลฝอยนั้นจำเป็นต้องเริ่มที่ต้นเหตุ ตั้งแต่การเกิด มูลฝอยจนกระทั่งการกำจัดมูลฝอยของประชาชนในชุมชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน (เทศบาลตำบล บางเสาธง, 2561) การนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นการดึงศักยภาพของชุมชนมาพัฒนาและสร้าง ประโยชน์ให้แก่ชุมชนเอง เพราะชุมชนเป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีความสำคัญมากในดำเนินงานต่าง ๆ เมื่อชุมชน เข้มแข็งเท่ากับเป็นการสร้างอำนาจและพัฒนาการพึ่งตนเองของประชาชน การยึดหลักการมีส่วนร่วมของ ชุมชนเป็นรากฐานในการจัดการมูลฝอยเป็นกระบวนการที่ให้โอกาสประชาชนแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยน ความรู้และประสบการณ์ และหาทางเลือกร่วมกันโดยถือว่าความคิดของทุกคนมีความหมายซึ่งเป็น กระบวนการสำคัญที่ทำให้ประชาชนรู้สึกเป็นเจ้าของในทุกขั้นตอน และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง (ประชาสรรค์ แสนภักดี, 2552)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเกิดแนวคิดที่ว่าปัญหาเรื่องมูลฝอยในชุมชนเป็นปัญหาที่จำเป็นต้องมีการแก้ไข ตั้งแต่ต้นเหตุในการเกิดมูลฝอย นั่นคือ ประชาชนในชุมชนต้องตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและเข้ามามีส่วนร่วม

ปัญหานั้นจึงจะได้รับการแก้ไข ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ” เพื่อเป็นการจัดการขยะในชุมชนแบบมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาระบบการจัดการมูลฝอยทำให้เกิดการพึ่งตนเองจนเกิดเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนที่สุดในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

คำถามการวิจัย

- 1.3.1 พฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับใด
- 1.3.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร
- 1.3.3 แนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบล บางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ควรมีแนวทางอย่างไร

สมมติฐาน

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการอยู่ในระดับมาก
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกระดับสูงกับการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ
3. แนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการประชาชน เทศบาลนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการ

จัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ มีวิธีการ และขั้นตอนการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 22,566 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 393 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาโดยคำนวณจากสูตรของ ยามาเน่ (Yamane, 1967, pp. 886-887 อ้างถึงใน จุฑามาศ ประเสริฐศิลป์, 2549 : 55) ซึ่งมีระดับความเชื่อมั่น (Confidence Level) 95 % และมีความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ในครั้งนี้ 5 %

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน ประกอบด้วย พฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของชุมชน ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการจัดการมูลฝอยของชุมชน และการจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามการบริหารจัดการของชุมชนเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

โดยทั้งตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า มี 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึงอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึงอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึงอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึงอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากประธานกรรมการบริหารโครงการทวิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. ทำการจัดส่งแบบสอบถามและจัดเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองทั้งหมดจำนวน 393 ชุด ได้รับกลับคืนมา 393 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของการตอบคำถาม

5. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแล้วไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีการประมวลผลข้อมูลเป็นขั้นตอน โดยหลังจากการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้มาเปลี่ยนแปลงรหัสตัวเลข (Code) แล้วบันทึกรหัสลงในเครื่องคอมพิวเตอร์และเขียนโปรแกรมสั่งงาน เพื่อวิเคราะห์และการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) สำหรับทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้การทดสอบแบบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวที่อิสระต่อกัน หรือหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล 2 ชุด สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กำหนด ดังนี้

ถ้าค่า r มีค่ามากกว่า 0.91 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก

ถ้าค่า r มีค่ามากกว่า 0.71-0.90 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในระดับสูง

ถ้าค่า r มีค่ามากกว่า 0.31-0.70 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ถ้าค่า r มีค่ามากกว่า 0.01-0.30 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

ถ้าค่า r มีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคสร้างข้อสรุปที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและการสอบถามเพื่อนำเสนอแนวทางในการจัดการขยะของชุมชน

แนวคิด ทฤษฎี และกรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎีการบริหารจัดการ

การบริหารการจัดการ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์การหรือชุมชน เพราะเป็นเครื่องสำคัญที่จะชี้ให้เห็นความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพหรือความไร้ประสิทธิภาพของหน่วยงาน การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความก้าวหน้าของวิทยาการต่างๆ การบริหารเป็นหนทางที่สำคัญจะนำไปสู่ความก้าวหน้า การบริหารเป็นลักษณะการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์การซึ่งมีการวินิจฉัยสั่งการ นักบริหารจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่างๆ การวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหาร และความเติบโตของการบริหาร

การบริหารของเฮนรี ฟาโยผู้เป็นบิดาของทฤษฎีการจัดการปฏิบัติการ (Operational management theory) หรือบางทีก็ถือกันว่าเป็นบิดาของการบริหารจัดการสมัยใหม่เชื่อว่าการบริหารนั้นเป็นเรื่องของทักษะและสนใจศึกษาองค์การโดยรวมและมุ่งเน้นที่กิจกรรมการจัดการ (Organizing) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมห้าอย่าง คือการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบังคับบัญชา (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุม (Controlling) หรือ POC พบว่าพนักงานมีผลผลิตเพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการมีความสัมพันธ์อันดีต่อการตระหนักในมิตรภาพและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นวิถีทางที่ทำให้ประสบความสำเร็จในองค์การ (อนูชา เทียมพูล, 2551)

แนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหลักการที่ให้ความสำคัญและเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจเพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนร่วมรับรู้ร่วมคิดและร่วมตัดสินใจเพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดีขึ้นและเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่าย โคเฮน และ อัฟโฮฟ (Cohen and Uphof) (อ้างใน จุฑามาศ ศรีสิริพรพันธ์, 2548) ได้อธิบายและวิเคราะห์ การมีส่วนร่วมในแง่ของรูปแบบของการมีส่วนร่วม โดยแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision-making) ซึ่งอาจจะเป็นการตัดสินใจตั้งแต่ในระยะเริ่มแรก การตัดสินใจในช่วงของกิจกรรมและการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม
- 2) การมีส่วนร่วมในกิจกรรม (Implementation) ซึ่งอาจเป็นไปในรูปแบบของการเข้าร่วมโดยการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมบริหาร การร่วมมือรวมทั้งการเข้าร่วมแรงร่วมใจ
- 3) การมีส่วนร่วมในการผลประโยชน์ (Benefits) ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ทางวัตถุทางสังคม หรือโดยส่วนตัว
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งนับว่าเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

พลศักดิ์ ประทุมพรพาล (2540) สรุปว่าการจัดการเกี่ยวกับมูลฝอยที่ดีไม่ได้หมายถึงการกำจัดมูลฝอยอย่างถูกต้องเหมาะสม แต่หมายถึงการมุ่งหลีกเลี่ยงหรือลดปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งก็คือการก่อให้เกิดขยะน้อยลงและลดการเสี่ยงภัยจากมลพิษที่เกิดจากมูลฝอย ดังนั้นการแก้ปัญหามูลฝอยในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไป โดยจะต้องเน้นที่การลดการเกิดมูลฝอยจากแหล่งก่อเกิดแทนที่จะคอยควบคุมหรือกำจัดเมื่อเกิดมูลฝอยแล้ว วิธีการที่ใช้ในการลดปริมาณมูลฝอย คือ Reduce Reuse Recycling มูลฝอยซึ่งไม่สามารถนำกลับไปใช้ใหม่ได้แล้วจึงจะต้องกำจัดโดยการฝังกลบหรือเผาซึ่งถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการจัดการมูลฝอยต่อไปกระบวนการกำจัดมูลฝอยการลดปริมาณขยะจะประสบความสำเร็จได้โดยปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การลดการก่อเกิดมูลฝอย (Reduce at Source) หรือการลดมูลฝอยจากแหล่งที่เกิด เราควรพยายามมุ่งหลีกเลี่ยงหรือลดการเกิดมูลฝอยหรือมลพิษที่จะเกิดขึ้นหากสามารถทำได้วิธีการลดปริมาณมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพที่สุดคืออย่าสร้างมูลฝอยขึ้นมาเมื่อไม่เกิดก็ไม่ต้องกำจัดการป้องกันไม่ให้มูลฝอยเกิดขึ้นมาหรือให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด จึงเป็นขั้นตอนแรกสุดและสำคัญที่สุดในกระบวนการจัดการมูลฝอยและสามารถกระทำได้โดยการเปลี่ยนแปลงการออกแบบผลิตภัณฑ์เปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิต หรือเปลี่ยนแปลงการใช้วัตถุดิบทดแทนให้เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้สามารถลดปริมาณทรัพยากรและพลังงานที่ใช้และเกิดมูลฝอยน้อยลง ส่งผลให้ประหยัดงบประมาณที่จะต้องใช้ในการกำจัดมูลฝอยและของเสียที่เกิดขึ้น เช่น การนำตะกร้าใส่ของแทนถุงพลาสติก การหลีกเลี่ยงวัสดุที่ทำลายยากที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง เป็นต้น

2. การนำผลิตภัณฑ์มาใช้ซ้ำ (Reuse) เป็นการนำวัสดุของใช้ในรูปแบบเดิมหรือนำมาซ่อมแซมใช้หรือนำมาใช้ทำประโยชน์อื่นๆ การนำมาใช้ซ้ำ อาจแบ่งได้เป็น 2 ขั้นตอน คือการผลิตสินค้าเป็นการนำวัสดุเหลือใช้แบบเดิมมาผลิตเป็นสินค้าแบบใหม่ เช่น การนำเศษเหล็กมาผลิตหุ่นยนต์เหล็ก เป็นต้น และการนำของใช้มาใช้อีกครั้ง เช่น การนำขวดมาบรรจุน้ำดื่ม เป็นต้น

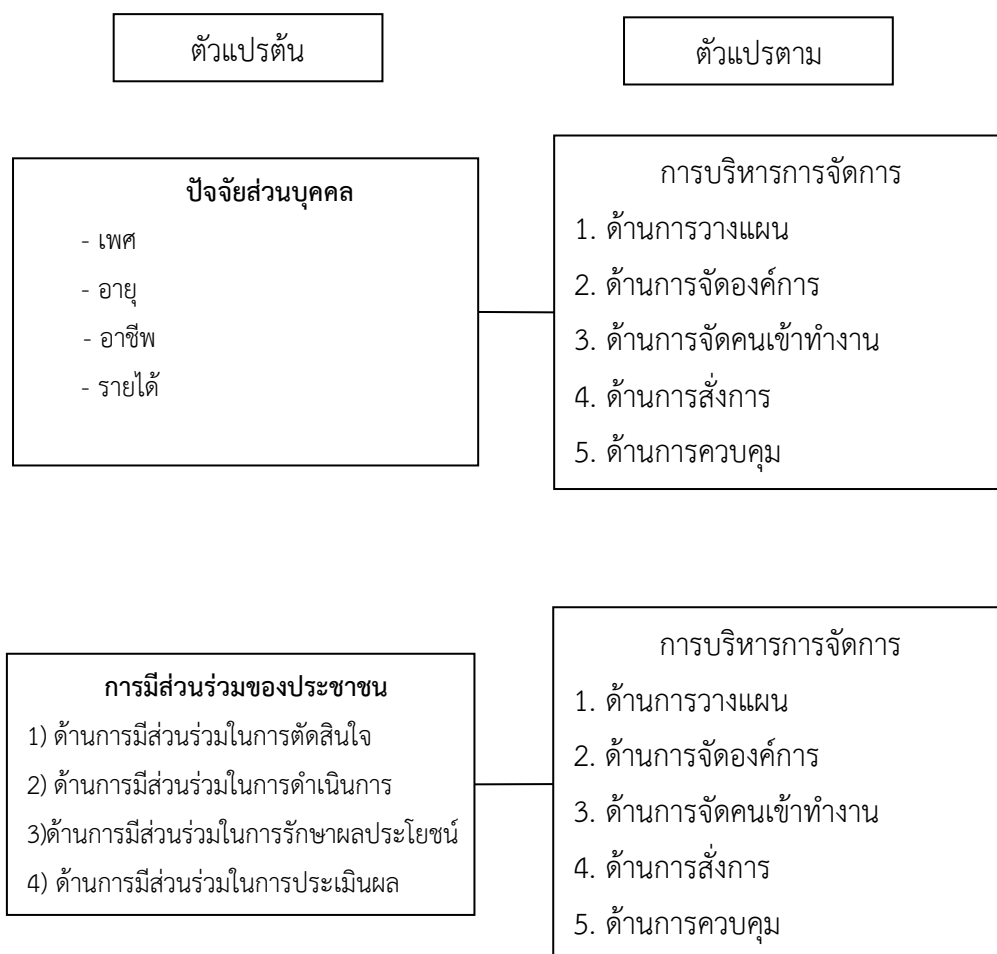
3. การนำกลับมาผลิตใหม่ (Recycling) เป็นการแยกวัสดุที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำ ออกจากมูลฝอยและรวบรวมมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าชิ้นใหม่ หรือที่รู้จักกันทั่วไปว่ารีไซเคิล (Recycle) ขั้นตอนนี้เป็นการนำวัสดุของใช้ใหม่เช่นกัน แต่ต่างจากขั้นตอนการนำมาใช้ซ้ำ (Reuse) วัสดุที่สามารถนำมาใช้ในการผลิตใหม่ (Recycling) สำหรับมูลฝอยที่สามารถย่อยสลายได้สามารถแยกไปทำการย่อยสลาย (Composing) เพื่อทำปุ๋ยธรรมชาติหรือให้ย่อยสลายตามธรรมชาติส่วนแก้ว ขวดโลหะ พลาสติก แปรรูปมาใช้ใหม่

4. การฟื้นฟูประโยชน์จากมูลฝอย (Recovery) เป็นการดึงเอาพลังงานจากมูลฝอย ได้แก่การใช้มูลฝอยเป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้าจากเตาเผาขยะการดึงเอาก๊าซที่เกิดจากการหมักของมูลฝอยที่หลุมฝังมาใช้

5. การกำจัดมูลฝอย (Residue Disposal) มูลฝอยที่เหลือจากการผ่านขั้นตอนต่างๆ ทั้ง 4 มาแล้วจึงต้องมีการกำจัดอย่างถูกวิธีซึ่งถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการกำจัดมูลฝอย วิธีการที่ใช้กันทั่วไปมีหลักการใหญ่ๆดังนี้ระบบการฝังกลบอย่างถูกสุขลักษณะ ระบบการเผาและระบบการทำปุ๋ยหมัก

การลดปริมาณมูลฝอยตามแนวคิดสมัยใหม่ ซึ่งได้แก่การลดการก่อเกิดมูลฝอย (Recue)หรือการลดมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด (Reduce at Source) การนำผลิตภัณฑ์มาใช้ซ้ำ (Reuse) การหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycling) การฟื้นฟูประโยชน์จากมูลฝอย (Recovery) การกำจัดมูลฝอย (Residue Disposal) จะเกิดประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นชุมชน ภาคธุรกิจภาคอุตสาหกรรม และสิ่งแวดล้อม กล่าวคือทำให้ลดปริมาณการใช้วัตถุดิบและพลังงานซึ่งมีผลทำให้ต้นทุนการผลิตลดลงและสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายบางส่วนลงได้ รวมทั้งลดมลภาวะในสภาพแวดล้อม เนื่องจากปริมาณมูลฝอยลดลงเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่หน่วยงานหรือองค์กรนั้นๆ ในการช่วยเหลือและส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นการเพิ่มพูนคุณภาพชีวิตและสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน เพราะมีสารพิษในสิ่งแวดล้อมน้อยลงรวมทั้งประหยัดงบประมาณค่าใช้จ่ายและการลดการเสี่ยงภัยจากการเก็บขน เคลื่อนย้ายและการกำจัดมูลฝอยลงตามปริมาณมูลฝอยที่ลดลงและลดความจำเป็นในการก่อสร้างโรงงานกำจัดมูลฝอยลง ซึ่งจะช่วยประหยัดงบประมาณอีกส่วนหนึ่ง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม

(n=393)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.90	0.751	มาก
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.99	0.645	มาก
การมีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์	3.98	0.637	มาก
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.02	0.675	มาก
ภาพรวม	3.97	0.572	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.97$, S.D.= 0.572) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับ

พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม

(n=393)

พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	ระดับการจัดการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
พฤติกรรมจัดการมูลฝอยในครัวเรือน	4.05	0.544	มาก
ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการจัดการมูลฝอยของชุมชน	3.92	0.604	มาก
การจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบ	4.00	0.580	มาก
ภาพรวม	3.99	0.519	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$, S.D.=0.519) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน การจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบ และความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการจัดการมูลฝอยของชุมชน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ

การบริหารจัดการของชุมชนเขตเทศบาลตำบลเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารจัดการของชุมชนเขตเทศบาลตำบลเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม

(n=393)

การบริหารจัดการของชุมชนเขตเทศบาลตำบลเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการวางแผน	3.39	0.665	ปานกลาง
2. ด้านการจัดองค์การ	3.49	0.726	มาก
3. ด้านการจัดคนเข้าทำงาน	3.39	0.677	ปานกลาง
4. ด้านการสั่งการ	3.48	0.660	มาก
5. ด้านการควบคุม	3.49	0.648	มาก
ภาพรวม	3.45	0.440	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารจัดการของชุมชนเขตเทศบาลตำบลเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.45$, S.D.=0.440) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า การบริหารจัดการของชุมชนเขตเทศบาลตำบลเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการจัดองค์การด้านการสั่งการ และ ด้านการควบคุม ส่วนด้านการวางแผนและด้านการจัดคนเข้าทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ตัวแปรต้น คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน แทนค่าด้วย X

X_1 = การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

X_2 = การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

X_3 = การมีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์

X_4 = การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ตัวแปรตาม คือ การจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนแทนค่า ด้วย Y

Y_1 = พฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของชุมชน

Y_2 = ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการจัดการมูลฝอยของชุมชน

Y_3 = การจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบ

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	Y ₁	Y ₂	Y ₃	X _{รวม}	Y _{รวม}
X ₁	1								
X ₂	.746**	1							
X ₃	.566**	.534**	1						
X ₄	.623**	.616**	.604**	1					
Y ₁	.664**	.581**	.664**	.667**	1				
Y ₂	.780**	.703**	.621**	.664**	.714**	1			
Y ₃	.684**	.732**	.729**	.655**	.707**	.731**	1		
X _{รวม}	.880**	.858**	.793**	.842**	.763**	.823**	.827**	1	
Y _{รวม}	.789**	.748**	.744**	.734**	.890**	.910**	.903**	.894**	1

* มีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกในระดับสูงโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .894 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการจัดการมูลฝอยของชุมชน มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกในระดับสูง โดยมีค่าสัมพันธ์ (r = .780) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการกับการจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบ มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกในระดับสูง โดยมีค่าสัมพันธ์ (r = .732) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของชุมชน มีความสัมพันธ์กัน โดยมีค่าสัมพันธ์ (r = .581) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

แนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

แนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน พบว่า ควรจัดทำข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสำรวจแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย วิเคราะห์องค์ประกอบมูลฝอยเพื่อได้ข้อมูลด้านลักษณะขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในชุมชนสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนสร้างเครือข่ายชุมชนโดยเน้นการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่ต้องการดำเนินงานในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานร่วมกับชุมชนในการจัดทำแผนงาน/โครงการและดำเนินกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการฯติดตามและประเมินผลในการดำเนินแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมสรุปผลการดำเนินงานและขยายผลการดำเนินงานสู่ชุมชนใกล้เคียง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ทางเทศบาลควรจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างง่ายโดยไม่ต้องมีระบบการจัดการจัดโดยมุ่งเน้นมาตรการการลดการเกิดและการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนณแหล่งกำเนิดเป็นวิธีการที่ดีที่สุดของการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเพราะเมื่อมีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนน้อยลงก็จะช่วยให้ภาระในการเก็บรวบรวมการขนส่งรวมทั้งการนำไปกำจัดก็ลดลงด้วยซึ่งใช้แนวทางในการลดปริมาณขยะมูลฝอยตามหลักการ 3 Rsได้แก่การลดปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่แหล่งกำเนิด (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) และการแปรรูปนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)

2) การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างมีระบบโดยอาศัยเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพิจารณาเลือกใช้ระบบการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความจำเป็นด้านขยะมูลฝอยชุมชนทั้งนี้ต้องพิจารณาปัจจัยต่างๆที่ส่งผลกระทบต่อทางเลือกใช้ระบบและศักยภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนด้วยเช่นด้านบุคคลากรงบประมาณเป็นต้นทั้งนี้เทคโนโลยีที่เลือกใช้ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือประชาชนในพื้นที่นั้นๆหรือหากมีผลกระทบต้องอยู่ในระดับที่น้อยที่สุดหรือสามารถควบคุมผลกระทบนั้นได้

3) จัดกลุ่มพื้นที่ที่มีศักยภาพในการเป็นศูนย์บริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนโดยเทศบาลควรมีการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่มุ่งเน้นการนำขยะมูลฝอยชุมชนกลับมาใช้ประโยชน์และแปรรูปเป็นพลังงานโดยพิจารณาตามปัจจัยต่างๆเช่นปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนพื้นที่ให้บริการระยะทางขนส่งเทคโนโลยีการเปรียบเทียบและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องค่าใช้จ่ายเป็นต้น

4) เทศบาลควรส่งเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพประชาชนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนโดยจัดให้มีรูปแบบกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเช่นธนาคารขยะมูลฝอยการทำปุ๋ยหมักหรือการหมักปุ๋ยขยะมูลฝอยแลกไข่ไก่และสิ่งของตลาดนัดรีไซเคิลชมรมสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้หรือขยะมูลฝอยรีไซเคิลเป็นต้น เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการลดการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยชุมชนมาใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการสร้างลักษณะนิสัยในการจัดการขยะมูลฝอยประชาชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ของทางเทศบาลเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน

2) ควรมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ชุมชนมีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

3) ควรมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับศึกษารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในขอบเขตพื้นที่ที่กว้างขึ้น เช่น ศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่จังหวัดทั้งหมด และนำมาเปรียบเทียบวิธีการจัดการขยะมูลฝอยของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

References

- Pollution Control Department, (2010). *Thailand Pollution Situation Report 2010*. Bangkok: Krungsilp Printing (1977).
- Pranutarapan, P. (1997). **Waste problem in the 2000s**. Discussion documents 13-15 August 1997 at Kasetsart University, Bangkok.
- Prasertsilp, J. (2006). **A Study of Operations According to Roles and Duties of Volunteers in NongYai District**.Chonburi Province.Special Problems Master of Public Administration (Public Policy Branch). College of Public Administration Burapha University
- Saenphakdee, P. (2009). **A collection of the ultimate mind map for life and work**.KhonKaen : Wisdom to the World.
- Thiampool, A. (2008). **People's Participation in Local Development Administration of Ta Phraya Subdistrict Administrative Organization, Ta Phraya District, Sa Kaeo Province**.Master of Public Administration Thesis.(Public Administration Department). College of Public Administration :Burapha University.